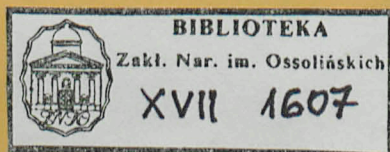

O ZBORZE
HERETYCKIM
W POSNANIU.

21543

T. 2601

Toshel. 9566.

N° 6969.

Autov: Klapp Kasper

Rok vyd.: 1614 (Porman, Valnab)

E. 18, 40.

1114 *

O ZBORZE
HÆRETY-
CKIM W PO-
ZNANIU KROTKI
ROZSADEK

W którym dawáia się przy-
czyny dla ktorych Ie^o Mośc X. Biskup
stusznie Heretykom zborn W Po-
znaniu budowác zázakały zá-
kazać iest powinien.

Hæc mandat omnis populus Do-
mini. Quæ est ista trångressio?
Cur reliquistis Dominum Deum
Israël, ædificantes altare sacri-
legum, & á cultu illius receden-
tes? Iosue cap. 22. v. 16.

To roztaznie wszytek lud Pánski. Toz to iest
zá przestępstwo: Czemuście opuścili Pána Boga
Izraelskiego/ zbudowawszy Oltarz Swiotokradz-
ki/ á od služby jego odstapivszy. Ios. Cap: 22. v. 16.

XVII - 7607 - 14

O zborze Heretyckim w Poznaniu

Przyczyny dla których Je^o M^{ci} X. Biskup słusnie
Heretykom Zboru w Poznaniu budować zakazał.

Pierwsza / J^o Jego Mość ma prawo po sobie ktore
bez pozwolenia Biskupow zakładać y budować ko-
ściołow w^{sz}ystem zakazuje tymi słowy. *Nemo Ecclesiam
aedificet antequam Episcopus Civitatis veniat, & ibidem crucem figat
publico atrium designet, &c. Cap: Nemo de cons: dist: prima. & authen:
de mon: § illud col: prima & lib: tertio constit: Synodaliū Pro-
vincialium in Regno Polonia tit: de Ecclesiis aedifican:.* taki jest
Canon pierwszy. *Ecclesiam seu basilicam de nouo nullus aedificet, nec
antiquam transferat, nisi per Episcopum vel eius Commissarium in locum
structurae, ponatur lapis primarius benedictus, alias aedificium dirua-
tur & aedificans temerarius, Clericus vel laicus Canonice puniatur.*

Druga / Je^o Jego Mość X. Biskup jako inne prawa tak
y te o niedopuszczaniu budowania kościołow bez pozwolenia
swo^e na Biskupstwo wstepując zachować poprzysiągł; dla czego
nie tylko słusnie zboru Heretyk^o budować zakazał / ale też sy-
niac przysiędże y sumnieniu swemu dosyć / zakazać był powinien.

Trzecia / Prawo to o niedopuszczaniu budowania kościo-
łow / służy Jego M^{ci} Xiedzu Biskupowi po w^{sz}ystem wsiach
y miasteczkach tak świeckich jako y Duchownych / Diecezesey
Poznańskiey / jako innym J^o M^{ciom} X. Biskupom po ich
Dyocezesiach *Cap: Nemo de cons: dist: prima & lib: 3 constit: Synodal:
de Eccl: ad: Cap: 1.* Jesli tedy Je^o Mość po inszych wsiach y M^{ia}-
steczkach budowania takowych zborow y kościołow zakazać
może / jako daleko wiecey zakazać powinien w Poznaniu w mie-
ście Krola Je^o M^{ci} tak zacnym y sławnym.

Czwarta / A zwlaszcza że w tym zakazaniu budowania
zboru żaden słusnie wymyślić niemoże / żeby mu sie przywodzi
taką dźiała bo kiedyby to zakazanie było na materności ludz-

Stanu Rycerskiego ktorzy icżże nie sa powszechney ani Rzym-
skiej Religiey / mogli by podobno brać to sobie za taką Krzywde
choćaby przyczyny żadney do tego nie mieli; ale do Poznania kto co ma za prawo oprocz Krola Je. Mści jako głowy
Rzeczypospolitey.

Piąta / A iż tego za Krzywde brać sobie nie mają ludzie
Stanu Rycerskiego Haretyckiey religiey / że bez Biskupiego po-
zwolenia w majątnościach swoich budować kościołow niemo-
ga / iāsne sa prawa o tym w przyczynie pierwszey położone Cap:
nemo, de cons: dist: prima. Nemo Ecclesiam aedificet antequam Episcopus
ciuitatis Veniat, &c. Et lib: 3. cōstit: Syn: de Eccl: ad. Cap: 1. Ecclesiam
nullus aedificet nisi per Episcopū, &c. vt supra. A kiedy lex albo regula
mowi Nemo albo Nullus, tam żadnego nie excypuie. Do tego za-
wzdy *Standum est Regula nisi exceptio allegetur.* A Panowie Ha-
retycy żadnego prawa ani Duchownego ani Swietckiego po-
kazać nie mogą ktoreby ich od tych Canonow y Statutow excy-
pować miało. Oprocz żeby Ministrowie ich przeciwko te-
mu taki nowy wykład słowa Bożego przeciwny wykładowi y
rozumieniu Kościoła powszechnego sobie wymyślili / ktore ich
wymysły prywatne / prawom pospolitym preludykować nie mo-
gą. Nie wspominać że o tym budowaniu jest Statut Koroni
ny wtory o prawach kościelnych w te słowa. Kościół na
gruncie szlacheckim ma bydź od Biskupa fundowany.

Szosta / A owszem nie tylko względem budowania ko-
ściołow ale y sami Panowie Haretycy w osobach swoich *velim*
nolint, są Jurisdyciey kościelney y Biskupi podlegli / bo po-
niważ nie są Żydzi / Turcy / ani Poganie / ale są Chrześciance
per baptismum olim infantes adscripti populo Dei & in numerum filio-
rum Ecclesie Dei redacti. tedy Jurisdyciey kościelney y Bisku-
piey podlegać powinni. A iż Jurisdyciey żadney kościelney y
Biskupiey nad sobą nieprzyznawają y z Duchowne sie posiadają.

O zborze Heretyckim w Poznaniu

stowā in manifestam animarum suarū perditionem wyiamali / tedy aś
 dla nieposłuszeństwa ius filiorum Dei & Ecclesie Veracili; iednak
 aliis titulis prawnu Duchownemu y Jurisdictioney Kościelney pod-
 legają *Ext. tit. de Hæreticis & tit. eo in 6. per tot. Syl. ex D.*
Thoma V. Baptismus § 6. n. 1. Zaczym owe protestacye ich y
 podpisy ktore po Zamkach y grodach czynia / y ktore takim
 rozumial nie dawno w Poznaniu na Zamku wzymlę nie im-
 zgola pomocne nie sa / bo niemają ani dowcipu / ani potentey
 y mocy żadney takowey / ani sposob żaden wymysłony byż
 nie może ktorymby Heretycy wolnymi od Jurisdictioney Ducha-
 wney wzynić sie mogli. Wstaniac sie moga moga y gwał-
 tem *de facto*, (takto wśpedzie czynia tedy sie na takowa moc zdo-
 beda) ale *de iure*, wszyscy by też nabazżley niechcieli Jurisdictioney
 Duchowney zawżdy podlegac musza.

Siodma, Jāsne sa przeciwko temu budowaniu
 zboru niektore statuta Koronne. Statut **WŁA-**
DYSŁAWA JAGIELA w Wieluniu Anno
 Domini 1424. Confederacia w Corczynie na
 Seymie walnym 1438. y Statut wtory o pra-
 wach Kościelnych. Sa y mandaty Krolewskie / a
 mianowicie mandat **ZYGMENTA AVGV-**
STA Varlawia in Conuentione Regni Generali
 Anno Domini 1557. wydany Inlib. 4. constir. Sy-
 nod: tit. de Hæreticis inserowany gdzie sa te stowa.

Cum magna de eo orta esset controuersia quod
 multa essent publice cōtra vetera Catholica institu-

Roti Kosfades.

contra leges Regni & edicta in Religione ritibusq;
religionis: propria quorundam temeritate atque
audacia innouata templaq; in quibus ad eam diem
veteri Romanæ Ecclesiæ ritu sacra agebantur ac Sa-
cramenta administrabantur nouis à Catholica &
Apostolica Romanaq; Ecclesia alienis ritibus in-
troducitis occupata & p̄fanata, &c. Et infra, &c.
Mandamus atq; edicimus, &c. Principio vt
omnes à blasphemiiis quibusuis in Deum Sanctæq;
Ecclesiæ Sacramenta, præsertim in Sacrosanctum
Eucharistiæ Sacramentum, ac tremendum altaris
sacrificium abstineant. Deinde ne quispiam ve-
strum, &c. Cætus conuenticula conuentiones
in vrbibus, oppidis, Arcibus, Curiis, villis & posses-
sionibus nostris, prætextu religionis quouis modo
habere & celebrare, &c. audeat. Quod si quis
contra hoc edictum nostrum aliquid committere
& facere ausus fuerit: id non pro priuata ordinis aut
personæ alicui⁹ iniuria, sed pro nostra autoritatisq;
nostræ Regiæ reputabimus, in eumq; tanquam vio-
latorē autoritatis nostræ & pacis publicæ turbato-

*Missæ
Bremens
dum al-
taris sa-
crificiū.*

rem

Ozborne Heretykim w Poznaniu

rem legitimo iuris ordine animaduertemus.

Jest y Edict **ZRGMVNTA** pierwsze^o przeciw-
ko Heretykō wydany w Krakowie Anno Domini
1527. in lib: 4. constit: Syn: tit: de Hæreticis
inferowany. Ktory iż bårzo dobrze nature herety-
ka wyraża y opisuje dla tego sie tu przyklada.

SIGISMUNDVS Dei gratia Rex Poloniae,
magnus Dux Lituaniae Russiae Prussiaeq; Domin⁹ &
hæres, &c. Manifestū facimus omnib⁹ & singulis
cuiuscūq; stat⁹ & ordinis subditis nostris nec nō etiā
aduenis quibuscunq; in Regno & dominiis nostris
vbilibet existentibus. Quia cū humanis ingeniis,
præsertim vulgi, ad res nouas ac insolētes propensis,
necesse sit cum alia mala pleraq; tum verò schismata
& hæreses emergere, necesse item sit illas, per eos
qui diuinis ac humanis institutis præpositi sunt, tan-
quam zizania ex agro putari & eradicari. Si qui-
dem sola est religio, quæ legibus ac institutis suis
homines in disciplina, in virtute, ac in fide, erga Deū,
& homines, continet ac regit, Quaq; in norma, &
observatione sua veteri, turbata & dissoluta, tur-

Herety-
cykmo
isto k-
fol wy-
forze
niac po
trzebās

Bare-
tyctwo
tumulo-
tow y
szuby
Kzeczy-
pospolite
tey przey
czyny.

Lutera y
Minia
stey ro-
spustka
poplos-
wata.

bari ac dissolui necesse est uniuersa: quod postea, ut in multis exemplis constat, in seditiones vergere, ac in perniciem rerum publicarum, earumq; rectorum redundare solet. Nos pro officio Christiani Principis, eam ipsam religionem, à sanctis Patribus ordinatam, ac per sanctam Romanam Ecclesiam directam, nobisq; à maioribus nostris per manus traditam, ac per nos denique & gentes nostras, multo sanguine, & clarissimis gratia Dei victoriis, hæctenus defensam, etiam à labe hæretica his temporibus, in vicinia emergente, integram ac immaculatam, in Regno & Dominiis nostris conseruare volentes, publicis edictis mandamus, ne qui libri Lutheri cuiusdam, eiusq; sequacium quorumcunq; quos sua insolentia in reprobum egit sensum, quiq; prætextu libertatis Christianæ, prætextu viciorum ordinis Ecclesiastici, & scandalorum, quæ ab hominibus, & ab iis qui de hominibus assumpti ac perinde infirmi sunt, venire necesse est; tanquam sub melle virus suum in vulgus spargunt, & scriptis ac sermonibus famosissimis, non solum mores salu-

bres,

Ozborze Hæreticim w Poznaniu

bres, ac instituta Ecclesiastica, sed ipsos etiam sanctos Patres turpissimè proscindunt, & sacra prophanis miscēt, nequaquam ad Regnum & dominia nostra inferantur, & legerentur, nevé quis dogma ipsum pestiferum, ac iam pridem damnatum, approbare, profiteri, vel tueri auderet, sub pœna capitis, & confiscatione bonorum omnium. Ad quæ postea edicta nostra exequenda, modum etiam opportunum statuere volentes delegauimus in Prætorium Ciuitatis nostræ Regiæ Cracouiensis, nonnullos primarios nostros, tam Spirituales, quàm etiam seculares Consiliaros, qui cum Consulibus, ac Officialibus Ciuitatis, sic edicta ipsa nostra exequenda statuerent. Vt in primis, quando cunq; opportunum videretur Reuerendissimo Domino Episcopo Cracouiensi, fieret per inquisitores eius cum decurionibus, quos Consulus, in tota Ciuitate, ad huius negotii, aliorumq; excessuum tollendorum custodiam delegit, per omnes, & singulas domos, testudines, ac cistas, diligens scrutatio fiat: & vbi aliqui libri hæretici inuenirentur, illinc pœna edicti

B

exigere-

exigeretur. Deinde vt Impressores librorum, nihil prorsus imprimere, & Bibliopolæ, vel alij quicumque exponerè, ac vendere deinceps, ex libris vndecunq; adductis, nisi illos Rector Vniuersitatis, vel aliquis per Ordinarium constitutus prior viderit, & tam imprimi quàm vendi permiserit, sub pœnis prædictis. Vt autem & reliquæ Ciuitates nostræ hoc exemplo insistant, ac vnusquisq; temporipræmoneretur, ne ipsa mandata nostra Regia transgrediatur, & ignorantiam prætere possit: Nos hanc ipsorum Consiliariorum, simul ac Consulatus Cracouiensium ordinationem, per has literas nostras, omnibus testatâ esse volumus. Mandantes omnibus aliis Ciuitatibus Regni, & dominiorum nostrorum, vt cum modum edicta nostra exequendi faciant, cum Lociordinariis, aut eorum delegatis, ordinationes opportunas, easq; diligentissimè exequantur, pro gratia nostra aliter non facturi. Datum Cracouiæ Sabbato ante festum natalis Sanctissimæ Virginis Mariæ Domine nostræ, Anno Domini, Millesimo quingentesimo vigesimo tertio. Regni autem nostri, decimosextimo.

O zborze Heretyckim w Poznaniu

Ośma / Jest y osobny mandat **ZYGMUNTA AV-
GVSTA** Krola samemu Poznaniowi nalezacy pisany w War-
shawie 27. Junij Anno Domini, 1555. Wtórym seuerró vrze-
dowi rozkázanie żeby zadnych conuenticula ani exercitia religionis
nie tylko publice ale y priuatum Heretykom (których zowie teme-
rarios & rerum nouarum studiosos) niedopuszczali / á nieposluszne
aby karali y od miasta im kazali. Jest y takowy mandat Kro-
lá Je^o Mći teraznievszego Pana nášego Cracouia, 12. Mensis Se-
ptemb: Anno Domini, 1595. pisany w którym toz cò y **ZY-
GMUNT AVGVST** Vrzedowi Poznanskiemu rozkázanie
wyráznie dokladájac żeby budo uac im kosciota niedopuszczali.

Heretic
ci teme-
rarij &
reru no-
uaru stu-
diosi.

Dziewiata / Jest o Sedycze y tumulty y niebespie-
czeństwa miastá ktorych sie crescente indies hereticorum numero
pewnie obawiac potrzeba. Juz nie tylko ná Vrząd Ducho-
wny / ale y ná swietckie nie dbáia / nie dawno Knechtow mi-
mo wiadomosc y dolozenie sie Vrzedu autoritate priuata ná o-
brone budowania tego zboru náprzyimowali / posluszeństwa za-
dneho niemaš. Vrząd zakázanie vrzedu funera swoje po vli-
cách y po rynku cum tantu processionaliter z wielkim zgoršeniem
Katholikow nosa / žego oni wšedzie gdzie moga Katholi-
kom zabranáta / školy swoje tak w miescie tak y ná przed-
miesciu maia y co dziei ich przyžynáta. Ludzie stanu sła-
checkiego heretyckiey professyey / ná vrząd mieyski y oppressys
miastá wsadzáia / y one za obronce nieposluszeństwa swego prze-
ciwko vrzedowi biora / y tym sposobem teraz nád zakázanie
vrzedu Duchownego y Swietckie / zbor swoy heretycki z wiel-
kim niebespieczeństwem miastá vporne y gwałtownie zbudo-
wali. Jáwnie krwie rozlaniem palentem miastá / ic. Katho-
likom groza Ožym sa protestácye.

Dziesiata / Do zabiezenia omnibus istis inconuenientis &

Krotki Rozsadek.

periculis sposobnieyszego środka nie było iako niedopuszczac budować / ani tego ani żadnego zboru w Poznaniu / bo ile-
 kroc zbor stanie / kto czyie insolentia hamować może żeby go
 nie spalono ? Zaczyn iakie niebezpieczeństwo miastu od ognia.
 Jakie niebezpieczeństwa tumultu / y tego co za tumultem idzie.
 Jakie sáctym turbácyce ná Seymikách y ná Seymie ? A kiedy-
 by zboru żadnego nie było / záwždy beda *omnia peccata & quiesca.*

Jedenasta / Wielka sie krzywda y bez práwie dzieie Ple-
 banó / y innym Káplanom w Poznaniu / kiedy zá takowym do-
 puszczeniem budowania zborow / odrywáia sie ludzie od poslu-
 szeństwa ktore zwierzchności Duchowney oddawac powinni :
 psucie sie y niszczenie porzadek y ozdoba sluzby Bozey w Koście-
 le tego / zá odeymowaniem nádania starodawnego / y prowen-
 tow powinnych y zwyčajnych ná sluzbe Boza. O co sie wbo-
 dzy Plebani wstawicznie wksarzaiá / ktorým Je^o Mósć X. Bi-
 skup pomoc y obrone gotowa záwždy powinien / á zwlászczá iz
 slusna áby iako káždy / tak pogotowiu y Káplani przy práwie
 swoim byli zachowani.

Dwanaasta / Prze dopuszczenie budowania zborow w Po-
 znaniu / wielka sie krzywda y wymá chwaly Bozey dzieie / choc
 tego takowí nie rozumieia / ktorzy pomnozienia chwaly Bozey
 nie tak milnia iako powinni.

Trzynasta / Nie wspominaam zgorssenia y zguby dusz ludz-
 kich / ktorým sie przez takowe dopuszczenia budowania zborow
 occázjá do zginienia podawa / gysz przyrodzenie ludzkie przez
 grzech poposowane / snádnó sie do swey woli y do rzeczy nowych
 (nie wvazaiac wtráty zbáwienia swego / o ktora dla tego przy-
 chodza) pociągac dopusci. Czemu Biskupi iako Pasterze ná
 to od Boga wysádzieni zabiegac powinni / bo káżdey dusze koo-
 raby prze niedbalstwo ich zginac miała / ná dusách Pasterstkich

O zborze Heretyckim w Poznaniu

Pan Bog pátrzyć / y Karác ich za to bedzie

Czternasta / W tym zakazaniu budowania zboru / nikomu sie żadna krzywda ani bez práwie nie dzieie. Bo Je^o Mośc^e X. Biskup ma práwo iásne ná to / że tego zakázac powinien. A Pánowie Heretycy práwa żadnego niemáia / żeby im zbor budowác wolno / zá cym kiedy im tego zakázania / krzywdy żadney pretendowác niemoga. Wszak wolno bydź koźdemu Religiey iákiey chce / y nikogo o to do práwa nie potiągáta. Czego žal sie Boze / poniewaz zá tym powodem wiele dusz ludzkich krwia Chrystusowa odkupionych / márnie ginie.

Pietnasta / O przeklete Zydzy / co czesto przypomináta wskarzátae sie / że Zydzi w Poznaniu miescicie samym / boznice swoje miec wolno / á onym ná miesseu od miastá odleglym / zboru miec nie wolno : Ná to jest *respons in promptu*, bo kiedy by Zydzi ná to práwa niemieli / że boznice w Poznaniu miec mogá dawno by sie im y zboznica z miastá wyprowadzić kazano / ále iz práwo máia / zachowác ie y znosić potrzeba.

Szesnasta / Do tego niemáß pámietniká / iáko dawno Zydzi sa w Poznaniu / á przecie žádn Katholik Zydem nie zostal / y pewnie nie zostánie / ále iz pospolstwo nieumieietne do rzeczy nowych y swey woli iest skonne / od kilkudziesiat lat kilká Ministrów Heretyckich / iáko wiele ludzi od iedności kościoła / y wtáry powsechney oderwali / iáko mielosć / zgoda / szczerosć starozyna / między obywatelmi miastá pomiesáli y poposowali / á nieszczerosć / niezgoda / nieposluszeństwa / sedycyey y tumultow námmozyli. Czemu każdy szczerosć y zgoda milniacy / dżiruiac sie ptákać musí.

Siedmnasta / Jesli to sobie zá krzywde biorá Pánowie Heretycy / że im zboru w Poznaniu budowác niedopuszczáta / pretenduiac / że známi społeżnie iednym Duchem Pána Boga

Krotki Koszadek.

wyznawają; y iż spólnie znamy ja membra Reipub: Czemus dla Bogá samisž ná každym mieyscu / nie tylko tu w Koronie / ale po wszystkich Państwach Chrześciańskich / góże tylko numero & potentia praevaluerunt Religia Kátholicka / abo wynisžyli abo iawnie opprymowali.

Osmnasta / Jáwne sa dawne y świeże Heretykow przeciwo nam Kátholikom / w Miastách Pruskich postępli / á mianowicie ten poslednieyszy po Wielkiej noci Toruńzan / ktorzy zwykley Processyey w dni Krzyżowe od Kościoła do Kościoła / nie tylko gwałtem naszym zábroniłi / ale y wdespectowali Káptany / Zakonniki / z nieważeniem wielkim stanu Duchownego / Ceremoniey y Kátholikow wszystkich. Jáko ta krzywda ruszyć niema zacnych Wielgopolan naszych / aby pozwolić ná to mieli / żeby miejsžámu Heretyk wiecey animuszu y wolności miał niż słáchéie Polski.

Dziemniesta / Mamy tego przyklad przed niedawnymi czasý w Wársawie / w Dyocesyey Poznanskiéy / kiedy Pan Niemská Starosta Wársawski zniost máterya / y chciał zbor Heretycki w Wársawie budować / stáchali sie iáko ná taki gwałt ludzie stanu słácheckiego / y nie iedno obstiterunt aby nie budował / ale teź y to co był zaczął / y zniaterya popsowali / y wniwecž obrociłi / zázým potým tamże nie wázyl sie tego nikéžynić.

Dwudziesta / Mamy przyklad świeży / y w Krákwie góże po onym zburzeniu kilku zborow / innych wiecey do tad nie budują / y zázým częste tumulty y sedycye wstáły / á pokoy požadány nastąpił.

Dwudziesta pierwsza / Prawo ná budowanie zboru w Poznánniu ze dwu miar y sposobow Pánowie Heretycy deducenia. Jeden sposob jest / Iż tego zboru od czasú dawnego sa

in posse.

O zbiorze Heretyckim w Poznaniu

in possessione, ktory choc czesto palono / y burzono / przecie innego na to miejsce budowac zaden Biskup nie zakazowal / dla czego y na ten czas teradznieyszy Jego Mość X. Biskup zakazac nie moze. Na co taki krotki y iasny sie im respons czyni.

Naprzod iz wedle prawa praescriptia zadna in Haresi nie idzie / bo non sufficit ad praescriptionem possessio facti, potrzeba zeby tez byla possessio iuris, vera vel saltem praesumpta, a in Haresi vbicunq; locorum quantocunq; tempore sedem figat, nulla est omnino possessio iuris, cum sit contra ius diuinum & ius commune posituum. Reg: Possesor male fidei. & reg: sine possessione, & ibidem DD. de reg: iur: in 6. dla tego tez praescriptia zadna szycie sie nie moze.

A iz ci co do zboru na Lysa gore chodza / sa Heretycy o tym watpienia zadnego niemaj. Jasnje declarowato Heretykami zaraz na poczatku y wykleto wшыtekich tych / ktorzy odstapili wiary KATHOLICKIEY Rzymskiej Swiate Conciliū Trydenckie ses: 21. in fine & ses: 22. Cap: 9. & alibi per multos Canones, &c. A iesli temu Swietemu Conciliū (obstante temeritate heretica) nie wierza. Jasnje ich pasim nazywaja heretykami y nasze Statuta Koronne y Mandaty Krolewskie / ktorym wшыscy podlegac powinni.

Jest Statut WŁADYSLAWA IAGIELA w Wieluniu przeciwko Heretykom wżyntony Kedy o Heretyckich bledach mowi / Iz waclo wiare krześcianańska / y wpadek Rzezypospolitey czynia. Godzie tez Heretyki podawa pod exāme Biskupom y Inquisitorum od Seolice Apostolskiej wysadzonym te za Heretyki waja c ktorzy Biskupow swoich / y wiary KATHOLICKIEY Rzymskiej odstapili. Jest Confederatia Korczynska wшыtkiej Korony ktora sie tez tu wypisac za potrzebną zdalo / ta tez wšelakie nauki wierze KATHOLICKIEY Rzymskiej przeciwnie / ktora sama na ten czas szęśliwie w Polsce kwitnela.

Krol
Wladyslaw Jagiello
poddawa heretyki pod exāmen Biskupow y Inquisitorow Rzym-
skim.

Krotki Rozsadek.

nazywa *haereticales errores* za błędy *haeretyckie* y *łacerckie* takowe nauki y nabożeństwa mając. Jest innych Statutow / y Mandatow różnych Krolow o tym dosyć. Ji tedy są *haeretykami* / pogotowiu są *possessya* / ktora zawsze była przeciwko prawu *Bożemu* / ani *prescriptey* / ani prawu żadnego wżynić sobie niemogli.

Sprzysiężenie Pánow ták Duchownych iáko Swietckich przeciwo *Haeretykom* y ich pomocnikom.

MY Pánowie Duchowni y Swietcy / *Przełożeni* / *Grabiowie* / *Rycerstwo* / *Szláchtá* / *miásta* / y *wszystká communitas* *Krolestwa* *Polskiego* / *osobliwie* *każdy* z osobná / y *spolnie* *wszyscy* *iednym* *vmyslem* / *iedną* *wolá* / *wiádomościa* *zwoleniem* / y *iednostáynym* *potwierdzeniem* *wszyscy* *iednostáynie* *oznáymuemy* *wszystkim* *przez* *iednostáyne* *pořtanowienie* / *ktorym* *to* *należy* / *ták* *teraz* *iáko* *potym* *beda* *cym* / *ktorzy* *tego* *wiádomość* *mieć* *beda*. Ji my *obażywszy* *niektore* *nieporządki* / *ktore* *się* *w* *Krolestwie* *poczely* *wzniecáć* / *widząc* *listy* *Przodków* *nászych* *w* *Poznaniu* / *w* *Piotrkowie* / y *w* *Jedlney* *wczynione* / *przy* *tychże* *liściech* y *ich* *artykulách* / *ktorem* *iekolwiek* *słowy* *są* *nápisáne* / *chcemy* *zawsze* y *obiecujemy* *zostáć* /

á *zwlászczá*

Confederacia
Korczynska
A.
D. 1438

O zborze Heretyckim w Poznaniu

á zwołaszá prsy tym ártikule: iż ktorykolwiek by był tu oby-
 wátelem Królestwa polskiego / májac w Królestwie polskim
 imienie á chciałby niećakie nieposłuszeństwa przeciwko práwu
 polskiemu pospolitemu / álbo też iákové niepokóie nam y Kro-
 lestwu polskiemu škodliwe komu wyrzadzác / przez dozwolenia
 Páná nášego Króla náskáwskiego / y radiego áni ná práwie
 ziemskim pospolitym niećhálby przestáwác / álbo kácerstwie
 błedy wnosíc y ie forytowác: tedy przeciwko tákowemu y
 tákowym / by też nie wiedzíc iákiego stanu y záwołania byli
 Duchowni y Swietcy / chcemy tu skázie ich powstác / á obie-
 cniemy pod wiára y ģćia nášá / choćiaby krewonóćia / przy-
 iáznis po żonách / álbo ktoraćkolwiek bliskóćia / nam álbo kto-
 rymćkolwiek z nášych byli powinni: áni zá nimi chcemy mówíc/
 iednego słowa / ále one chcemy y obiecniemy káráć. Wsákże
 praw nášych Kázájęcych y ziemskich niwózym nie gwałcac áni
 od nich odstepuic. Zá świadectwem tego listu: ktoremu
 pieczęci nášé z podpisánié imion nášych sa záwieszone: Nápisá-
 ny sy dan w Kórzyńie w Piáték w Dzieni S. Márká Apostóla y
 Ewángelisty ná Seymie wálnym. Roku Pániskiego / 1438.

Ale wracájac sie do pierwsze^o dowodu Heretyckiego z strony
 possessyey / przypátrzymy sie co zá počátek tey possessyey / y co zá
 Continuátia / niechay pokáza od tego práwo máia ná záğecie
 tey possessyey. Od Biskupa żadnego práwa pewnie niemáia
 bez ktorego pozwolenia zákládác sobie zborow swoich / áni bu-
 dowác niemoga. Niemáia áni od żadnego Króla / áni od
 Rzeczypospolitey / sámi go też sobie bedac membrá / tylko Rei-
 pub: á nie totum corpus nie wznili. Zadnego tedy práwa nie
 máiac / nie práwem ále zwyklym swoim sposobem ná Ju-
 risdictia Biskupia nástapili / to iest. Groźbámi kwie rozlá-
 nia / sedyciey y tumultow w Rzeczypospolitey / gdzieby im był

Kárá-
 nie ná
 iákiego
 koby
 chćiat
 kácerz-
 stwie bła-
 dy wno-
 síć y fo-
 rytowác

Krotki Rozsadek.

tego zakładania / albo budowania zboru Biskup prawem swoim
 bronil. A iaki byl pożatek tey possessyey / taka byla y cony-
 nuacya potym: Vstawiżne grozby krwie rozlania / sedycyey y tu-
 multow w Rzeczypospolitey / czego sie y po ten czas od nich czę-
 sto wшыsey nie bez żalu nąsluchamy. Jesli possessya rąkowa
 prawo iakie wżynic komu moze / sami to *semotis affectibus* niechay
 osadzca. Jawna rzecz iest / że żadne prawo w rąkowey possessyey
 prescriptey nie pozwala y Actorowi *contra talem possessorem*
 wolna Actya zawżdy zostawnie Syl: v. *prescriptio 1. n. 9. Abb:*
Cap: ex transmissa eo, &c.

A nakoniec iesli o possessya idzie / a kto sie stusniey o wyzu-
 cie z possessyey tak wiele kościolow wskarżac moze / iako my Ką-
 tholicy. W samych Miastach Pruskich iako wiele Kątholik-
 kom kościolow z funduszami y dochodami ich powydzierano /
 ktorych byli *in pacifica possessione à tempore immemorabili*, na ktore
 sa iasne prawa / fundacye / donacye / przywileie / mandaty / de-
 creta Krolewskie. A przecie przeciwko temu wшыtkiemu gwał-
 tem ich do tego czasu powrocie niechca. Cate Biskupstwa y
 z dochodami ich odieli. Tyny / Opactwa / Klastory spusto-
 fyli / Kąptany / Zakonniki powyganiali / a maietności ich sobie
 gwałtownym sposobem przywlaszczyli. Polizmy kościoly
 we Gdańsku / iako wiele ich Kątholikom Zaretycy odieli / po-
 lizmy / także y w Toruniu / w Elbiagu / w Krolewcu / w Ry-
 dzie / po wшыtkich Prusiech / po wшыtkich Islanćiech / w Li-
 twie / y po wшыtkich Biskupstwach w Koronie / naydziemy nie-
 wymowna y nie osącowana oppressya Religiey Kątholik-
 ckiej. Tak iż nie innego rozumiec sie nie moze / tylko że Zare-
 tycy o Kątholikach tak trzymali / iakoby sie w eak znacznych
 przywodach baczycie nie mieli / kiedy narobiwszy im krzywd eak
 wiele niewymownych / uszga im tym Zborem w Poznaniu / na
 tey przekletey Lysey gorze wragala.

Ozborze Haretyctim w Poznaniu

Dwudziesta wtora / Drugi sposob / ktorzym dowodza / iż prawo na budowanie zboru w Poznaniu maia. Jest tak o ni wdawoia przysięga Krolewska / w ktorey miedzy innymi zamyla sie ten Artykul. *Pacem inter disidentes de religione tuehimur* W ktorey przysiedzze zamyla sie / nie tylko zeby każdemu wolno wierzyć takomu sie podoba / ale też iż zbory y kościoły / ktore ta przysięga Krolewska y Pánow Haretykow *in possessione* zastala / za ta przysięga maia bydź przy nich zostawione / y iż dla tych kościołow od nikogo molestowani ani inquietowani bydź niemoga / Na to taki sie im krotki respons czyni.

Przyznawamy / że Krol Jego Mość przysięgl *pacem tueri inter disidentes de religione* ale zeby przez te przysięge rozumieć sie miało / zeby Krol Jego Mość miał tych wolnymi czynić / y być je pod obrone swoje / ktorzy przeciwko prawu y przywilejom kościołow y dochodom Kátholikom swowolnie nábráli / ktorzy na Jurisdycie y práwa Duchowne / z wielkim ukrzywdzeniem ich nástąpili / Kto kiedy te przysięge Krolewska tak wykládał? *Quomodo* Krol Jego Mość przysięgl / *omnia iura, libertates, privilegia publica, & priuata Ecclesiastica & secularia, Ecclesiis Principibus Nobilibus, &c. Manutenerere obseruare custodire, &c.* A tak te przysięge Krolewska Rzeczpospolita (ktorey samey / a nie Pánom Haretykom wykládać ten Artykul przysięgi Krolewskiej należy) zámwždy wykládała y práctykowała / y teraz wykláda y práctyknie. Je nie o wiare haretyki do práwa pociągáia / ale o wydárcie kościołow / y dochodom Kapłanom / y o gwałtowne następowanie na práwa / y Jurisdycie Duchownych.

Tego nie wspomina / iż stan Duchowny na ten Artykul przysięgi Krolewskiej *de Confederatione* nie pozwolit. Goyż w Recesie Wárszawskim okolo Electiey nowey Krolá Jego

Krótki Rozsudek.

Między terażniejszego pod Warszawą na miejscu Klekcyey złożonym 19. Aug: Anno Domini, 1587. Tak się Panowie Duchowni podpisali. STANISLAVS KARNKOWSKI Archiepiscopus Gnesnen: excepto articulo confederationis inter dissidentes de religione manu sua propria. ALBERTVS BARANOWSKI Episcopus Premislien: R. P. Vicecan: eadem praemissa exceptione. LAVRENTIVS GOSLICKI Episcopus Camenecen: excepta confederatione. Taki drugi podpis jest stanu Duchownego in confirmatione pactorum conuentorum in campo ad Warszawiam inter pagum Wola in Comitibus magnis Electionis moderni Regis Anno Domini, 1587. STANISLAVS KARNKOWSKI Dei Gratia Archiepiscopus Gnesnen: excepta conditione de religione. ALBERTVS BARANOWSKI Episcopus Premislien: R. P. Vicecancel: excepta conditione de confederatione. LAVRENTIVS GOSLICKI Episcopus Camenecen: excepta conditione confederationis.

Jz tedy stan Duchowny na ten Artykuł de confederatione nie pozwolił / takie prawo Heretycy z tad mieć mogą / każdy takśnie widzi. Dla tego stan Duchowny tym większą przywode y praerudicium cierpi od Panow Heretykow / kiedy im gwałtownie na prawa y Jurisdycie ich następuia. Tego tebnak wszystkiego Panowie Heretycy ex industria zapomniawszy / iako Ministrowie ich pismo święte wedle zdania swego na poparcie bledow swoich wykladaia / tak y ten Artykuł przysięgi Królewskiej de pace inter dissidentes de religione defendenda auctoritate priuata na to naciagaia / żeby im impune gwałty y przywody nieznośne wolno kosciołom y Jurisdyciey Duchowney czynić y Religia Katholicką opprymowac / ktorych gwałtow y przywod choc doszedł sami Katholikom narobili / przecie cum modestia ad faciendam commiserationem composita na Katholiki

sie wskaz.

O zborze Haeretyctum w Pozuanii

ſie uſtarżata / że w nabożeństwie ſwoim (błedy ſwoie tym ſpo-
sobem nazywając) pacem à Rege iuraciam od Kátholikow mieć
nie mogą.

Ale dálićby nam oni pewnie pacem (kto tego nie widzi) kie-
dyby in *Repub: numero & potētia praevalerēt*, wnetby odmienili ten
ſwoy wykład terażnieyſzy *de pace tuenda* á innyby ſobie *pro tem-
poris opportunitate* iáko Miniſtrowie ich z ſłowem Bożym czynić
zwykli wymyſlili. Wſák mamy iáſny przykłąd tey modeſtney
ich w okoliżnych Kroleſtwách Gáſow terażnieyſzych / dawniey-
ſzych nie wſpominając. W Anglię / Szkocyę / Dániey / Szwecy-
ę / w Niderlandzie / y ná innych mieyſcách / gdzie nie tylko ſtan
Duchowny wſelákim ſpoſobem opprymowany / Koſcioły y z
dochodámi ich gwałtem pobrane / chwala y ſłużba Boża wynie-
szona y wykorsienona; ále też ſtanow zacnych y ſlácheckich
ludzie / y inni *omnis conditionis vtriuſq; ſexus* nieznośnymi oppres-
ſyámi ná máietnoſciách y oſobách ſwoich więzieniem / mezenie /
wygnaniem / trwóte rozlantem / tey modeſtney ich doználi / y do
tego gáſu doznawáia. Nie czyni im tedy práwa tá przyſięgá
Krolewſka / żeby im gwałtem ná życie Jurisdyctie naſtepowac
było wolno / ábo żeby tego co gwałtownie komu wzięli / wro-
cić nie byli powinni. Niechay wierza iáko chca (czego ſie żal
Boże) ná zgubę duſz ſwoich / ále niechay ná cudze práwa y Juris-
dyctie *Violentis modis* nię naſtepuia. A ieſli ieſzcze w tym wykła-
dzie Artykulu o przyſiędze Krolewſkiej *de confederatione* wát-
pliwoſć iáka máia / tedy uſtapiwſzy ſwego *privatum iudicium*
táć iáko uſtąpić powinni / *poteruaſ cuius eſt condere eius & inter-
pretari, abſtinendo interim à violentiis & tumultibus*. Niechay to pu-
ſza ná zgodne zdanie / y rozſadek wſyctkēy Rzeczyſpolitey /
y ná co ſie Rzeczyſpolita zgodzi / tym ſie niechay contentuio.

Dwudzieſta trzecia / Do tego ieſli przećie pretendu-

Krotki Rozsadek.

ta na to budowanie zboru takie prawo / iż w tym zakazaniu budowania zboru krzywda sie im taka / albo bez prawie dzieje. Jest sposob w Koronie zwyczajny dochodzenia sprawiedliwości / zaniechawszy niepotrzebnych grozb / sedycyi / y tumultow / Niechay sie wdadza do prawa / y tam tako na miejscu na to wystawionym / krzywdy swe przekładają / y sprawiedliwości sie wpominają.

Dwudziesta czwarta / Nie dosyć na tym / że tak wielkie zawody trudności niepokole y niebezpieczeństwa sa między pany Heretyki y Katołiki / ktore sie już namienily / ale sa y drugie nie mnieysze inconuenientia ktore takze tykają dignitatem & Jurisdictionem Episcopalem, y one zniemają. Co sie wszystko occasione zborow w Poznaniu pobudowanych dzieje w mieście Krolowskim y w Jurisdictioney y pod botkiem Jego Mści X. Biskupa y Katedry tego. Bo te zборы osadzili iaktemis Ministrami y Predycantami / do ktorych sie Kościol Swiety Katołicki ani Biskupi tego nieznają. A to miasto sławne od początku fundacyey swojej / y Polska wszytką nigdy tatorowych Ministrow y Predykantow ani widziela / ani o nich słyszała. A nie dziw temu / bo żadnego przed niedawnymi czasy na świecie nie bylo / dopiero sie z onego wsłecznego krzywoprzysięsctwa / zbiega / Mincha / Marcina Lutra / tako z iakiey smrodliwej odchłani piekielney niedawno porodzili.

Dwudziesta piata / Do tego / że ciż Ministrowie y Superintendentowie vsurpują sobie *prædicationem administrationem & omnem Jurisdictionem Episcopalem, sine ordine, sine auctoritate, sine omni Jurisdictione.* Ktora wszytką / jest zawždy / tu przy Jego Mści Wiedzu Biskupie / y w inszych Dyoecezyach przy własnych Biskupach / iako y zawždy byla przy antecessorach ich / y nie moze tey sobie żaden nigdy vsurpować *sine legitima commissione & concessione Episcopi.*

Ministrowie
z wsłecznego
krzywoprzysięsctwa
scy zbiegł
Mincha sie
porodzili.

O zborze Heretyckim w Poznaniu

Dwudziesta szósta / Je ciż Pradycantowie / abo Superintendentowie / pradycantami swoimi / nauki zaráżliwe / y przeciwne nauce Kościoła Bożego rozsiwają tudzież też dusze w opiekę Jego Mści Kiedż Biskupa poruczone zwodzą y zstracaia.

Dwudziesta siódma / Nád to / bydza y brzydza ludziom prostym / tak Swietckie iako y Duchowne przełożeni-
stwa y zwierzchności / slowy y declamátiami swoimi niestwornymi y swowolnymi. Jako (*quod impium est & detestandū*) *Summum in terris Christi Vicarium & Successorē Petri* nazywają w swoim prae-
dykowanu *ipsisimum Antichristum & diabolum incarnatum* Krole-
Książetá / Biskupy / wszytkie stany / wszytko zgromádenie Ká-
tholikow twierdza bydż slugami antychrystowymi y niewolni-
kami dyabelskimi / y gorzey ich znieważają / niż Zydy / abo Tur-
ki / Kiedy ich wsetecznie y klamliwie / á przecie *impune* (czego sie
żał Boże w Krolestwie Kátholickim) bálwochwalcami na-
zywają.

Luth: in
sup: rēp:
& in as-
fert: arn
28. & 36.

Dwudziesta osma / O Kościele Swietym y zgromáde-
niu wiernych Kátholikow naučają / że iest *meretrix Babylonica* /
y bluznierstw rozmaitych ná Bogá samego y Swietych tego-
Ná co każdy Kátholik / ktory sie poczyna bydż wiernym synem
Kościoła Kátholickiego boleć musi / gdy mu tak matkę wse-
tecznie wspomina / y z takiey nauki zley nic dobrego wrośc
miedzy ludzmi nie może / iako sie po te czasy już doznawáto / tyl-
ko sedycy / tumulty / nieposluszeństwo przeciw przełożonym / y
zguba dusz ludzkich.

Dwudziesta dziewiata / Przy tych cákowych pradyc-
kantách bawia sie y scoliregowie ná zárdze mlodzi / y ná zgu-
ba Rzeczypospolitey / ktora zámody z dobrego wychowania
dziatek / *augmentum y ornamentum* swoie bierze. Co iż własníc

Krotki Rozsadek.

Jego Mści Xiędzu Biskupowi należy opatrzyć y naprawić / y sumnienie swoje w tey mierze / (ktorego sie to iako pasterza własnego tyka) oswobodzić; cierpieć tego niema / ani mu sie godzi.

Trzydziesta / Jz tedy w tym niedopuszczeniu budowania zboru idzie o cześć y chwale Boża / y o wraće wiela dusz ludzkich z ktorych sie Biskup iako pasterzom / rachować Pánu Bogu potrzeba / idzie o wystawicne niepokojie / y niebezpieczeństwa miastá / idzie o tumulty / y sedycye *in Repub*: ktoremi groża. A ná koniec idzie o samo sumnienie / powinien byl Jego Mósć X. Biskup z tych y zwielu innych ważnych przyczyn zboru tego budować zakázac. Ktorey iz przecie Mieszcżanie Heretycy / a ieszcze po wielkley cześci cudzoziemcy z wielkim contemptem y wzgarda zwierzchności duchowney y swietckiey (co pospolicie wszedzie czynić zwykli) wpornie y gwałtownie zbudowali. Jest práwo o tym / iako y ten nowo zbudowany zbor / y te wporne y gwałtowne budownici skárac przydzie.

Toż wpatrując swietey pamieci godni przodkowie w tey zacney Koronie záwždy tego przestrzegali / przywilejami wárowali / y mandátami zakázowali / aby swowolnym domowym heretykom / á daleko mniey cudzoziemcom / prawo mieyskich nigdy nie dawano. A nie mylili sie ná tym. Oto inż w tey liżbie w ktorey sie ich do Poznania / niewiedząc z kad nágrożdżilo / tak sie wpornymi / y nie poslusnymi z wielkim znieważeniem zwierzchności y zgorśseniem drugich urzędowi pokazua. Inż iawnie prz czyny do sedycyey y tumultow / z wielkim niebezpieczeństwem miastá dawala. Inż y ná Jurisdictionia zwierzchności swoiey / tak Duchowney iako y Swietckiey / z wielka wzgarda y contemptem swowolnie y gwałtownie nástepua. A cóż kiebyby sie ich ieszcze wiecey nágromádzic mia-

O zborze Heretyckim w Poznaniu

aby sie pewnie od nich spodziewać / czego w innych mia-
heretyckich narobili / to jest wyniszczenia chwały Bożej
teżney oppressyey Religiey Kátholickiey. Wczym te-
noena nadzieia w Panu Bogu / że poćtechy nieodmiosa.
tego Móśc X. Biskup pastor Vigilantissimus & Zelosissimus
tego Móśc Pan Woieroda Legycki iako brachium Rega-
Boga y pomnozenia chwały tego / goraco milniacy /
sa inne w mieście wrzedy / y przelożensywa Duchowne / y
Swietckie. Wszyscy bez watpienia z powinności wrzedu swe-
go zelum swoje przeciwko Bogu y świętemu Kościołowi tego
oświadczać / serzyć sie dali zarządziwemu temu powietrzu he-
retyckiemu y przysiewać nietylko Ministrom / ale y samym czar-
tom nieprzyaciółom dusznym tego Kácerckiego Kátolu w mie-
ście tak zacnym y sławnym / już wiecey niedopuszcza. Wczym
im Pan Bog / o ktorego samego cześć y chwale idzie / z niewy-
mownego miłosierdzia swego / nad zguba dusz tak wiele krwia
tego odkupionych / laska y pomoc swoia / y dárámi ducha swe-
go świętego / hoynie y obficie błogosláwić będzie ráczył / Am̄.

Nápomnienie O Státuty Ko- ronne y Mándaty Krolewskie przeciwko Heretykom roznych czásow vczynione.

SKogic te y surowe Karánia / ktore w Státutách
Koronnych y Mándatách Krolewskich ná Heretyki wlo-
żono / á mianowicie w Státencie **WLADYSLAWA I A.**

D

GIELA

Władysław I
Gieł w
Wielunie
1424

Króli Kozładek.

GIELA Króla S. pamięci godnego / kiedy iawnie opowiadają
 Ze go cśnie prawo Boże do tego / aby Kacerskie zarażenie bla-
 dy (które na wzdarcie Bożo tu wskodzeniu y zwatleniu wiary
 krześcijańskiej / y ktemu tu wypadku Rzeczypospolitey zli lu-
 pozynili) by mu też niewiem iakie niebezpieczeństwa pod-
 przyšlo / od granic Królestwa swego odpedzał y mieczem od-
 wracał. Zeby ci ktorzy karaniem koscieelnym niebywają od-
 strąszeni / ludzka frogością byli karani. Zaktym Condemnaue
 Heretyki in Paris in Iure contra hereticos latis: do tego zeby wszy-
 kie dobra ich ruchome y nieruchome były publikowane / zeby
 potomstwo ich tak meščyzna iako białogłowa na wieki do-
 ich dobr prawa żadnego niemiało / y zeby bezecne zostawdło.
 Nie wspominam panam Capitis (o czym sie wyżej zmiánka w-
 zyniła) & confiscationis bonorum, &c. Te y inne frogie y surowe
 karania acz już teraz nie sa z pewnych przyczyn in executione:
 Znich iednak każdy baczyć może. Jako Kacerskwa nietylko du-
 sze ludzkie gubia / ale też y Rzeczpospolitym sa bärzo škod-
 liwe. Stad baczni / mądrzy / y świętey pamięci godni Kro-
 lowie / y stany wszystkie Koronne / z taką pilnością y zarliwo-
 ścią / miłość y zelum swoje przeciwko zachowaniu y pomnoże-
 niu chwały Bożey / y przeciwko zachowaniu miatego y pożada-
 nego pokoju w Rzeczypospolitey / zacne potomki tym świętym
 przykładem swoim do tego pobudzając oświadczyli. Stad
 y wszyscy obtadliwym Kacersktem zarażeni / z tak surowego ka-
 rania na ktore Królowie świętey pamięci godni y wszystka
 Rzeczpospolita przedki ich zgodnie osadzili / baczyć y domy-
 ślic sie mogą / iż ta heretycka Religia ich iako była w innych
 Państwach krześcijańskich nowo wymyślona / tak y do Korony
 Polskiej na ten czas dopiero wnośić sie počęta / y zaraz iako
 rzecz škodliwa bärzo / dusze ludzkie y Rzeczpospolita gubia ca /

Edictum
 Sigismū
 di Primi
 Craco
 nie, An-
 no Domi-
 ni 1527

na takie

O zborze Heretyckim w Poznaniu

na takie progie y surowe karania osadzona / y pod tenze czas od
wszyckiego Krzesćcianstwa zgodnie na Swietym Concilium Tri-
denti: potępiona. Jesli zbawienie dusz swoich milnia / iako mi-
lować powinni / niechay sie przekletym Ministrom swoim pod
pratekrem słowa Bożego / ktore im oni falszywie wykladaia /
zwozić niedopuszcza / a niechay sie przytaça do iedności ko-
ściotła powszechnego bez ktorey zginac im bez waptienia żadne-
go przydzie : bo iesli tak surowemu karaniu iako sie wyzey mia-
nowało niepodlegaia. Niechay sie lekacia wprzystym żywo-
cie straszliwych sadow Pannskich tedy nikogo ani tumultami /
ani krwie rozlaniem pewnie niezastraso.

*Ad Maiorem Dei gloriam & Beatissima
Virginis Mariae Dei Genitricis
Dominae nostrae honorem.*

